

Akademik Çelişki Tekniğinin 6.Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Konuşma Becerilerine

Etkisi ve Bazı Değişkenlerle İlişkisi*

Tuğba TÜZEMEN**, Mehmet Nuri KARDAŞ***

Öz: Bu araştırmanın temel amacı akademik çelişki tekniğinin 6. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerine etkisini ve bazı bağımsız değişkenlerle ilişkisini tespit etmektir. Araştırmada ön test ve son test kontrol gruplu deneysel model kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma gruplarını 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Van ili İpekyolu ilçesindeki Şehit Koray Akoğuz Ortaokulunda 6. sınıfa devam eden 47 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak “Etkili Konuşma Becerisi Ölçeği” ve “Kişi Bilgi Formu” uygulanmıştır. Bu veri toplama araçlarından elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılarak SPSS paket programıyla analiz edilmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre akademik çelişki tekniği, öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmede Türkçe Öğretim Programı (2006) çerçevesinde gerçekleştirilen etkinliklerden daha etkili olduğu anlaşılmıştır. Konuşma becerisiyle ilişkisi incelenen; *cinsiyet, öğrenci ailesinin sosyal çevresinde konuşulan dil, öğrenci ailesinin gelir durumu, ana dili, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu* değişkenlerine akademik çelişki tekniğinin istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkisi bulunmazken öğrencinin *kitap okuma* durumu üzerinde tekniğin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etki ettiği belirlenmiştir.

* Bu çalışma 1.Yazarın, 2. Yazar Danışmanlığında Yaptığı Yüksek Lisans Tez’inden Yararlanılarak Hazırlanmıştır.

** YYÜ Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi ABD Yüksek Lisans Öğrencisi

*** Yrd. Doç. Dr. YYÜ Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi ABD mnkardas@yyu.edu.tr

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2017.23>

ISSN:1305-020

Sonuçlar öğrencilerin konuşma becerilerinin geliştirilmesi etkinliklerinde akademik çelişki tekniğinin kullanılması durumunda başarılı sonuçlar alınacağını göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Akademik çelişki tekniği, konuşma becerisi, bağımsız değişkenler

The Effect of Academic Controversy Technique on Turkish Language Verbal Skills of 6th Grade Students and Its Relationship with Certain Variables

Tuğba Tüzemen, Mehmet Nuri Kardaş

Abstract: The objective of the present study is to determine the effect of academic controversy technique on verbal skills of 6th grade students and its relationship with certain independent variables.

Experimental model with pretest posttest and control group was used in the study. Study group included 47 6th grade students attending Şehit Koray Akoğuz Middle School in Van province İpekyolu township. “Rhetorical Skills Scale” and “Personal Information Form” were used as data collection tools in the study. Data collected using these tools were transferred to computer environment and analyzed using SPSS software.

Study findings demonstrated that academic controversy technique was more effective in developing students’ verbal skills when compared to activities conducted within the framework of Turkish Curriculum (2006). While no statistically significant relationship was found between academic controversy technique and the variables related to investigated verbal skills such as *gender, the language spoken in student’s family’s social circles, family income level, native language, mother’s education level and father’s education level*, it was

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2017.23>

ISSN:1305-020

determined that the technique had a statistically significant effect on the student's *reading books*.

Results demonstrated that the use of academic controversy technique in activities that aim to improve students' verbal skills would provide successful results.

Keywords: Academic controversy technique, verbal skills, independent variables.

Giriş

İnsanı diğer canlılardan ayıran, insanın kendisine bahşedilmiş olan en büyük nimetlerden biri konuşmadır. Konuşma insanın doğuştan getirdiği bir yetidir. Yeni doğmuş bir çocuk zamanı geldiğinde çevresindekilerin söylediklerini tekrar ederek konuşmaya başlar. Bu tekrarlarla çocuk, çevresine istediklerini konuşarak yaptırabileceğini anlar. Duygularını, isteklerini karşısındakine söyleyerek diğer insanlarla iletişim kurmaya çalışır. Bu anlamda iletişim, kişinin duygu, düşünce, istek ve görüşlerini diğer insanlara aktarmasıdır. Konuşma ise bireyler ve birey-toplum arasında cereyan eden sözlü iletişim olarak tanımlanmaktadır (Kılınç, Şahin, vd., 2013: 4).

Bir sözlü iletişim biçimi olan konuşmanın hayatın her aşamasında oldukça önemli bir yeri vardır. Kişinin çevresiyle uyumlu, mutlu, başarılı bir hayat sürmesi, meslek hayatında başarılı olması diğer insanlarla kurduğu etkili sözlü iletişime bağlıdır. Kişi ailesiyle, arkadaşlarıyla, çevresindeki diğer insanlarla etkili bir iletişim kuramadığı sürece hem sosyal hayatta hem iş hayatında istediği başarıyı elde edemeyebilir. Kendisini, ailesine ve çevresindekilere doğru anlatamayan kişi sosyal çevresiyle sürekli çatışma halinde olur. Bu nedenle sorunları konuşarak, tartışarak halletmek en etkili iletişim yollarındandır.

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2017.23>

ISSN:1305-020

Etkili iletişim kurmak büyük ölçüde doğru, güzel ve etkili konuşmaya bağlıdır. Konuşma yetisi doğuştan gelse de düzenli ve etkili eğitim-öğretim faaliyetleri ile geliştirilebilir özelliğe sahiptir. Bunun için yeterli zaman, elverişli eğitim ortamı ve etkili yöntem ve tekniklerin işe koşulması gereklidir.

Öğrencilerin iletişim becerilerinin geliştirilmesinde kullanılacak tekniklerden biri iş birlikli öğrenme uygulamalarına dayanan “akademik çelişki”dir.

Johnson ve Johnson (1988) tarafından geliştirilen akademik çelişki tekniği öğrencilerdeki düşünce ve çalışma sonuçları ve fikirler arasındaki uyumsuzlukları ortaya çıkarmak, konuyla ilgili çelişkileri fark etmek ve çelişkileri kullanarak öğrenmede yüksek verim almak amacıyla kullanılan bir tekniktir. Kişinin eleştirel ve rasyonel düşünme becerisini geliştirerek farklı yargılara ulaşmayı hedefler (Sevim ve Varışoğlu, 2014).

Johnson ve Johnson’a göre akademik çelişki tekniği en “güçlü, dinamik, heyecan verici, katılım sağlayıcı” ancak en az kullanılan öğrenme tekniklerinden biridir. Bu durumun nedenleri arasında çelişkinin bir öğretim tekniği olarak nasıl kullanılacağına daha önceden bilinmemesi, buna bağlı olarak öğretmenlerin akademik çelişki tekniğinin nasıl uygulanacağını bilmeden yetiştirilmeleri ve genel olarak insanların çelişkiden korkmaları sayılabilir. Oysa sağlıklı bir öğrenme sırasında çelişkiler, çatışmalar kaçınılmazdır. Çelişki bir öğretim fırsatı olarak değerlendirildiğinde öğrencilere akılcı yargılara ulaşmayı öğretilmede kullanılacak bir tekniktir (Ün Açıkgöz, 2006: 182).

Akademik çelişki tekniğinin uygulama basamakları şöyledir:

Grupların oluşturulması: Öğrenciler önce 4 kişilik gruplara ayrılır, sonra bu gruplar da her biri çelişen düşüncelerden birini savunmak için iki alt gruba ayrılır.

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2017.23>

ISSN:1305-020

Çelişkinin sunulması: Önceden saptanan çelişkinin gruplara sunumudur. Tartışmaya açık, yanıtı belirsiz, iki görüşünde savunulacak tarafları olan konularda çelişki oluşturulur.

Önerilerin hazırlanması: Bu aşamada öğrenciler ikili gruplarda çalışıp bilgilerini örgütleyip sonuçlar çıkarırlar. Kendi aralarında o görüşü nasıl savunacaklarını plânlayıp kendi savundukları görüşün doğruluğunu ispatlayacak gerekçeler hazırlarlar.

Görüşlerin sunulması: Taraflar savundukları görüşü ve neden onu savunduklarını açıklarlar. Daha sonra sunulan çelişkili durumda en iyi kararın ne olacağı üzerinde tartışılır.

Savunma: Taraflar ileri sürdükleri görüşü savunurlar.

Karşıt görüşü anlama: Bu aşamada taraflar karşıt görüşün ne olduğunu açıklarlar.

Bir karara varma: İki tarafında anlaşabileceği bir kara verilir. Bu nedenle öğrenciler kendi görüşlerini savunmayı bırakıp en iyi kanıtları özetleyip sentezleyerek bir anlaşmaya varırlar ve bir grup raporu oluştururlar. Bireysel olarak alınacakları sınava hazırlanırlar (Ün Açıkgöz, 2006: 183).

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, akademik çelişki tekniğinin öğrencilerin konuşma becerilerine etkisini belirlemek ve bazı bağımsız değişkenlerle ilişkisini ortaya koymaktır.

Problem Cümlesi

Araştırmanın ana problem cümlesini “Akademik Çelişki Tekniğinin 6. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Konuşma Becerileri’ne etkisi var mıdır?” oluşturmaktadır.

Araştırmanın alt problem cümleleri şu şekildedir:

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyu.2017.23>

ISSN:1305-020

- Deney-kontrol grubu öğrencilerin “Türkçe konuşma becerisi” ön test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Deney grubu “Türkçe konuşma becerisi” ön-son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Kontrol grubu “Türkçe konuşma becerisi” ön-son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Deney-kontrol grubu öğrencilerin “Türkçe konuşma becerisi” son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- Konuşma becerisi ile ilişkisi incelenen “cinsiyet”, “sosyal çevrede konuşulan dil”, “gelir durumu”, “ana dili”, “anne eğitim durumu” “baba eğitim durumu”, değişkenlerine akademik çelişki tekniğinin bir etkisi var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma nicel araştırma yöntemi ilkelerine göre yapılmıştır. Araştırmada ön test-son test ölçümlerine dayanan kontrol gruplu deneysel model kullanılmıştır.

Araştırma Deseni

Akademik çelişki tekniğinin 6. sınıf öğrencilerinin Türkçe konuşma becerilerine etkisinin araştırıldığı bu çalışmada kullanılan ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen, bilimsel yöntemler içinde en kesin sonuçların elde edildiği araştırma desendir. Çünkü araştırmacı karşılaştırılabilir işlemler uygular ve daha sonra onların etkilerini inceler, bu tür araştırmaların sonuçlarının araştırmacıyı en kesin sonuçlara götürmesi beklenir (Büyükoztürk, vd., 2013: 17).

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyu.2017.23>

ISSN:1305-020

Ön test- son test kontrol gruplu çalışmalarda yansız atama yoluyla oluşturulmuş iki grup vardır. Bunlardan biri deney grubu diğeri kontrol grubudur. Her iki grupta da deney öncesi ve sonrası ölçmeler yapılır (Karasar, 2011). Bu araştırmada da 6. sınıfa devam eden öğrencilerden iki grup seçilmiştir. Yansız atama yoluyla gruplardan biri deney grubu diğeri de kontrol grubu olarak atanmıştır. Aşağıdaki tabloda çalışmanın deseni verilmiştir

Çalışma Grupları

Araştırmanın çalışma gruplarını 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Van ili İpekyolu ilçesindeki Şehit Koray Akoğuz Ortaokulu'nda 6.sınıfa devam eden, deney ve kontrol grubunu oluşturan 47 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrencilerden deney grubunda 25, kontrol grubunda 22 öğrenci yer almıştır. Deney ve kontrol grupları yansız atama yoluyla oluşturulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Öğrencilerin konuşma becerilerini değerlendirmek için “Etkili Konuşma Becerisi Ölçeği” ve demografik özelliklerini belirlemek için “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Türkçe Etkili Konuşma Becerisi Ölçeği (TEKBÖ)

Öğrencilerin konuşma becerilerini ölçmek için Türkçe Etkili Konuşma Becerisi Ölçeği (TEKBÖ) kullanılmıştır. Ölçeğin kullanılması için Derya ÇINTAŞ YILDIZ ve Mustafa YAVUZ'dan mail yoluyla gerekli izinler alınmıştır. Ölçek; ses, sunum, üslup ve ifade, konuşmaya odaklanma ve dinleyicileri dikkate alma, becerilerini ölçen boyutlardan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları ve ölçek maddeleri Türkçe eğitimi alanında uzman üç öğretim üyesiyle görüşülmüş, uzmanların olumlu görüşleri alındıktan sonra ölçeğin maddelerinde değişiklik yapılmadan aynı şekilde kullanılmasına karar verilmiştir.

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2017.23>

ISSN:1305-020

24 maddeden oluşan ölçeğin 20 maddesi olumlu, 4 maddesi olumsuz yargı içermektedir. Derya Çintaş Yıldız ve Mustafa Yavuz (2012) tarafından geliştirilen ölçek; “Tamamen katılıyorum, orta derecede, katılıyorum, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum” şeklinde 5’li likert tipindedir.

Kişi Bilgi Formu (KBF)

Öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek için kullanılmış 9 maddelik bir formdur. Öğrencilerin cinsiyeti, aylık geliri, çevrelerinde konuşulan dil, bir yılda kaç kitap okudukları, anne ve babalarının eğitim durumu, ana dilleri vb., özelliklerini belirlemek için deney ve kontrol grubuna uygulanmıştır.

Uygulama Süreci

Deney Grubuyla Yapılan Çalışmalar

Akademik çelişki tekniğinin 6. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerine etkisinin araştırıldığı bu çalışmanın uygulamaları 2014-2015 eğitim-öğretim yılının güz döneminde yapılmıştır.

Deneyel uygulamalardan önce öğrencilerden ‘‘Anne Sevgisi’’ konulu bir konuşma hazırlayıp sınıfta sunmaları istenmiştir. Her öğrenciye 3-5 dakika konuşma süresi verilerek öğrenciler konuşturulmuştur. Konuşmalar uzman değerlendiricilerce ölçek kullanılarak değerlendirilmiştir.

Deney grubundaki öğrenciler akademik çelişki tekniğinin uygulanması için 6 gruba ayrılmış ve sınıf düzeni de bu tekniğe uygun olarak küme şeklinde oluşturulmuştur. Her grubun 2 erkek, 2 kız 4 kişiden oluşmasına özen gösterilmiştir. A, B, C, D, E, F şeklinde 6 grup oluşturulmuş ve her gruptaki bir öğrenciye A1, A2, A3, A4, B1, B2, B3, B4, C1, C2, C3, C4, D1, D2, D3, D4, E1, E2, E3, E4, F1, F2, F3, F4 şeklinde kodlar verilmiştir.

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2017.23>

ISSN:1305-020

Ek 1’de deney grubunda olan öğrencilerle uygulama sürecinde 6. sınıf Türkçe ders kitabında hangi konuların işlendiği, hangi grupların hangi çelişkileri tartıştığı gösterilmiştir. Her öğrenci kendisine verilen tartışma konusu ile bilgi toplayıp sınıfa getirmiştir. Bunun yanında araştırmacı da öğrencilere yardımcı kaynak ve bilgi sağlamıştır. Çelişkiler araştırmacı ve alan uzmanları tarafından öğrencilerin seviyesine uygun olarak seçilmiştir. Ayrıca çelişkilerin işlenen konuya uygunluğu da göz önünde bulundurulmuştur (Bakınız: Ek 1).

Ek 1’de verilen metinler hakkında öncelikle öğretmen tarafından 2 ders saatinde öğrencilere bilgi verilerek tartışma konularıyla ilgili ek metinler hazırlanmıştır.

Daha sonra öğrenciler 1 ders saatinde öğrenciler ikili gruplarda aynı tartışma konusunu araştırıp tartışmıştır. Ardından öğrenciler 1 ders saatinde de dörtlü gruplarda verilen konuları tartışmışlar ve konularla ilgili fikirlerini/tezlerini savunmuşlardır. Sonraki 1 ders saatinde de her grup kendi konusuyla ilgili hangi sonuçlara ulaştığını, kendi fikirlerinin olumlu ve olumsuz yanlarını ortaya koyarak tartışmış ve hazırladığı raporları sınıfa sunmuştur. Raporların sunumu sonucunda öğretmenin de rehberliğiyle iki grup kendi fikirlerinin olumlu ve olumsuz yönlerini güçlü kanıtlarla ortaya koyan tarafta birleşerek ortak bir rapor hazırlamışlardır.

Akademik çelişki tekniği uygulamalarının amacı bir fikri karşı tarafa kabul ettirmek değil öğrencilerin iki görüşü de anlayarak bir yargıya varmalarını sağlamaktır. Böylece öğrenciler hem eleştirel düşünmeyi hem de analiz ve sentez yaparak üst düzey bir öğrenmeyi gerçekleştirmiş olurlar. Deney grubunda Türkçe Öğretim Programı çerçevesinde ders ve kılavuz kitaplarında verilen metinler akademik çelişki ilkelerine göre işlenmiştir. Deney grubunda uygulama çalışması haftalık 5 ders saati olmak üzere 12 haftada tamamlanmıştır.

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2017.23>

ISSN:1305-020

Uygulamanın sonunda toplum hayatında hoşgörülü davranmak konulu bir konuşma metni hazırlayıp sınıfta sunmaları öğrencilerden istenmiş ve bununla ilgili olarak ‘‘Etkili Konuşma Becerisi Değerlendirme Ölçeği’’ son test olarak araştırmacı ve uzman değerlendiriciler tarafından yaklaşık 2 ders saatinde uygulanmıştır.

Kontrol Grubuna Yönelik Uygulama Çalışmaları

Deney grubunda çalışma süresi boyunca akademik çelişki tekniğine yönelik ders işlenirken kontrol grubunda Türkçe Öğretim Programı çerçevesinde ders kitabında verilen etkinliklere göre ders işlenmiştir. Dersler 6. Sınıf Türkçe Öğretmen Kılavuz Kitabına göre işlenmiş ve yine 6. sınıf Türkçe öğrenci çalışma kitabındaki etkinlikler derste yapılmıştır. Kontrol grubunda öğrenciler sınıfta klasik yerleşim düzenine göre arka arkaya oturmuşlardır.

Verilerin Analizi

Araştırmada hem deney hem kontrol grubuna ait ön test ve son test ölçümlerinden elde edilen Türkçe etkili konuşma becerisi puanlarıyla kişi bilgi formundaki değişkenlerin verileri bilgisayar ortamına aktarılarak SPSS 20.0 paket programıyla analiz edilmiştir.

Veri analizinde hangi istatistik tekniklerinin kullanılacağını belirlemek için, SPSS 20.0 programında değişkenlerin, dağılımının normalliği incelenmiştir. ‘‘Grup büyüklüğünün 50’den küçük olması durumunda Shapiro-Wilks, büyük olması durumunda Kolmogorov-Smirnov testleri veri dağılımının normalliği için kullanılır. Araştırma gruplarında öğrenci sayısı (Kontrol: 22; Deney: 25) bu sınırın altında olduğu için Shapiro-Wilk testi kullanılmıştır. Analizde p değerinin ,05’ten küçük olması verilerin normal dağılım sergilemediğini göstermektedir’’ (Büyüköztürk, 2006: 42). Ön test verileri üzerinde verilerin normalliği incelenmiş ve ölçeklerden elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği ($p > ,05$) belirlenmiştir.

Buna göre deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrasında “Etkili Konuşma Becerisi Ölçeği”nden, aldıkları puanlar arasında anlamlı bir değişiklik olup olmadığını tespit etmek için *t*-testi analizi yapılmıştır. Deney ve Kontrol grubu ön-son test verilerinin analizinde “bağımsız örneklem *t*-testi” kullanılmıştır. Deney veya kontrol grubunun ön-son test verilerinin analizinde ise “ilişkili örneklem *t*-testi” kullanılmıştır.

“Kişi Bilgi Formu”ndan elde edilen bazı demografik değişkenlerin analizinde Tek Yönlü Anova (F) kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde veri toplama araçları kullanılarak ön test son test uygulamalarından elde edilen verilerin istatistiksel analizlerine ilişkin bulgular ve yorumlamalara yer verilmiştir.

4. 1. Türkçe Etkili Konuşma Becerisi’ne İlişkin Bulgular

Tablo 2. Deney -kontrol grupları ön test *t*-testi bulguları

Test	Grup	N	Ortalama	<i>t</i>	p
Ön Test	Deney	25	69,96	-1,622	,112
	Kontrol	22	74,86		

Tablo 2 incelendiğinde uygulama öncesi deney grubu ortalaması 69,96, kontrol ortalaması ise 74,86 olduğu anlaşılmaktadır. Deney ve kontrol grupları ön test puanları arasında sayısal olarak kontrol grubu lehine yaklaşık beş puanlık bir fark olduğu görülmektedir. Ön test verilerinin istatistiksel analizleri incelendiğinde ise deney-kontrol gruplarının ön test verileri arasında anlamlı bir farkın olmadığı anlaşılmaktadır ($p: ,112 > 0,05$; $t: -1,622$). Yani sürecin başında, uygulamaya başlamadan önce deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin konuşma becerisine ait ortalama başarı düzeyleri birbirine benzerdir.

Tablo 3. Deney grubu ön-son test t-testi bulguları

Grup	Test	N	Ortalama	t	p
Deney	Ön Test	25	69,96	-13,526	,000
	Son Test	25	91,56		

Tablo 3 incelendiğinde deney grubu ön test-son test ortalama konuşma becerisi puanları arasında son test lehine anlamlı bir fark oluştuğu anlaşılmaktadır. Ön test başarı puanı 69,96 iken son teste puanın 91,56'ya yükseldiği görülmektedir. Sayısal olarak yaklaşık 21 puan olarak görülen bu farkın istatistiksel olarak da anlamlı bulunduğu anlaşılmaktadır ($p: ,000 < 0,05$; $t: -13,526$). Diğer bir deyişle “akademik çelişki” tekniği deney grubu öğrencilerinin konuşma becerilerini olumlu yönde etkilemiştir.

Tablo 4. Kontrol grubu ön-son test t-testi bulguları

Grup	Test	N	Ortalama	t	p
Kontrol	Ön Test	22	74,86	-4,345	,000
	Son Test	22	77,32		

Tablo 4 incelendiğinde kontrol grubu ön test-son test ortalama konuşma becerisi puanları arasında son test lehine yaklaşık 3 puanlık bir artışın olduğu görülmektedir. Sayısal olarak son test lehine gerçekleşen bu fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($p: ,000 < 0,05$; $t: -4,345$). Yani mevcut Türkçe Öğretim Programı çerçevesinde verilen etkinlikler, öğrencilerin konuşma becerilerini olumlu yönde etkilemiştir.

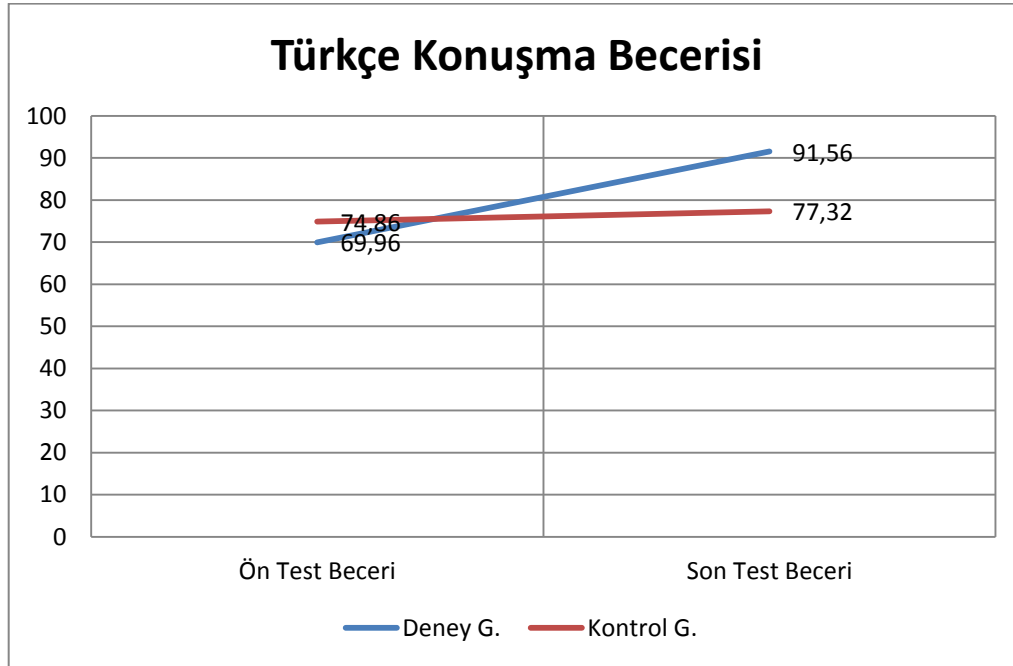
Deney grubunda son test lehine yaklaşık 22 puanlık bir artış görülürken kontrol grubunda bu artış yaklaşık 3 puan şeklinde olmuştur. Yani deney grubuna uygulanan akademik çelişki tekniği öğrencilerin konuşma becerilerini kontrol grubundaki öğrencilerin konuşma becerilerine göre daha çok geliştirmiştir.

Tablo 5. Deney-kontrol grupları son test t-testi bulguları

Test	Grup	N	Ortalama	t	p
------	------	---	----------	---	---

Son Test	Deney	25	91,56	5,034	,000
	Kontrol	22	77,32		

Tablo 5 incelendiğinde deney ve kontrol gruplarına ait son test ortalama konuşma becerisi puanları arasında deney grubu lehine bir farkın olduğu görülmektedir. Deney grubu son test başarı ortalaması 91,56, kontrol grubu ortalaması ise 77,32 olarak gerçekleşmiştir. Sayısal olarak yaklaşık 14 puan olarak görülen bu fark istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur ($p: ,000 < 0,05$; $t: 5,034$). Bu bulgudan hareketle akademik çelişki tekniğinin Türkçe Öğretim Programı çerçevesinde gerçekleştirilen etkinliklere göre öğrencilerin konuşma becerisini daha fazla geliştirdiğini söyleyebiliriz. Grafik 1’de deney ve kontrol grupları ön-son test karşılaştırması verilmiştir.

Grafik 1. Deney ve Kontrol Grubu Konuşma Becerisi ön-son test karşılaştırması

Grafik 1 incelendiğinde uygulama öncesi, konuşma becerisi başarı puanları arasında kontrol grubu lehine yaklaşık 5 puanlık bir fark varken son testte bu farkın deney grubu lehine gerçekleştiği görülmektedir. Son testte deney grubu lehine yaklaşık olarak 14 puan

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2017.23>

ISSN:1305-020

şeklinde gerçekleşen bu fark “akademik çelişki tekniğinin” kontrol grubundaki uygulamalara nazaran çok daha başarılı sonuçlar verdiğini göstermektedir.

Aşağıda akademik çelişki tekniğinin bazı değişkenlerle ilişkisi incelenmiştir.

Tablo 6. Akademik çelişki tekniğinin cinsiyet değişkeni ile ilişkisi

Grup	Test	Cinsiyet	N	Ortalama	t	p
Deney	Ön Test	Kız	12	71,75	,938	,358
		Erkek	13	68,31		
Deney	Son Test	Kız	12	92,50	,670	,510
		Erkek	13	90,69		

Tablo 6’da deney grubu kız ve erkek öğrencilerine ait ön test ortalama konuşma becerisi puanları karşılaştırılmıştır. Bulgular incelendiğinde akademik çelişki tekniğinin cinsiyet değişkenine ilişkin istatistiksel olarak herhangi bir etkisinin olmadığı anlaşılmaktadır (p: ,510 > 0,05; t: ,670). Fakat son test puanlarında hem kız hem de erkek öğrencilerin ortalama konuşma puanlarında bir artışın olduğu görülmüştür.

Tablo 7. Akademik çelişki tekniğinin aile çevresinde konuşulan dil ile ilişkisi

Grup	Test	Aile Çevresinde Konuşulan Dil	N	Ortalama	t	p
Deney	Ön Test	Türkçe	17	72,00	1,687	,105
		Kürtçe	8	65,63		
Deney	Son Test	Türkçe	17	92,71	1,269	,217
		Kürtçe	8	89,13		

Tablo 7’de akademik çelişki tekniğinin öğrencilerin aile çevrelerinde konuşulan dil ile ilişkisi incelenmiştir. Bulgular incelendiğinde akademik çelişki tekniğinin konuşma başarısı puanlarını önemli ölçüde artırdığı görülmektedir. Buna karşılık aile çevresinde konuşulan dil değişkenine istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı belirlenmiştir (p: ,217 > 0,05; t: 1,269). Fakat son test puanlarında hem kız hem de erkek öğrencilerin ortalama konuşma puanlarında bir artışın olduğu görülmüştür.

Tablo 8: Akademik Çelişki Tekniğinin Ailenin Aylık Gelir Durumuyla İlişkisi

Grup	Test	Aylık Gelir	N	Ortalama	F	p
Deney	Ön Test	0-500 tl	14	69,36	,579	,681
		501-1000 tl	6	67,83		
		1001-2000 tl	3	74,67		
		2001-3000 tl	1	80,00		
		3001-üzeri tl	1	67,00		
		Total	25	69,96		
Deney	Son Test	0-500 tl	14	91,07	,755	,566
		501-1000 tl	6	90,67		
		1001-2000 tl	3	92,00		
		2001-3000 tl	1	103,00		
		3001-üzeri tl	1	91,00		
		Total	25	91,56		

Tablo 8’de deney grubu öğrencilerine ait ön test ortalama konuşma becerisi puanları ailenin aylık gelirine göre F testi ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür (p: ,681 > 0,05; F: ,579). Deney grubu öğrencilerine ait son test ortalama konuşma becerisi puanları ailenin aylık gelirine göre F testi ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür(p: ,566 > 0,05; F: ,755).

Tablo 9: Akademik Çelişki Tekniğinin Bir Yılda Okunan Kitap Sayısı İlişkisi

Grup	Test	Kitap Sayısı	N	Ortalama	F	p
Deney	Ön Test	48 ve üzeri	11	F	4,240	,028
		24-47	7	75,43		
		12-23	7	63,00		
		Total	25	69,96		
Deney	Son Test	48 ve üzeri	11	91,91	,270	,766
		24-47	7	92,57		
		12-23	7	90,00		
		Total	25	91,56		

Tablo 9’da deney grubu öğrencilerine ait ön test ortalama konuşma becerisi puanları bir yılda okunan kitap sayısına göre F testi ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir farkın

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyu.2017.23>

ISSN:1305-020

olduğu görülmüştür ($p: ,028 > 0,05$; $F: 4,240$). Anlamlı farkın hangi gruplar arasında meydana geldiğini görmek için yapılan Benferroni testinde anlamlı farkın bir yılda okuduğu kitap sayısı 12-23 arasında olanlarla bir yılda okuduğu kitap sayısı 24-47 arasında olan grup arasında olduğu anlaşılmıştır.

Deney grubu öğrencilerine ait son test ortalama konuşma becerisi puanları bir yılda okunan kitap sayısına göre F testi ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür ($p: ,766 > 0,05$; $F: ,270$). Bu bulgu akademik çelişki tekniğinin kitap okuma değişkeninin Türkçe konuşma becerisine etkisini kırdığını göstermektedir. Diğer bir deyişle akademik çelişki tekniğiyle yapılan konuşma etkinlikleri, öğrencilerin konuşma becerileri üzerinde kitap okumadan daha olumlu etki oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 10: Akademik Çelişki Tekniğinin Öğrencilerin Ana Dilleriyle İlişkisi

Grup	Test	Ana dili	N	Ortalama	t	p
Deney Test	Ön	dim Kürtçe	11	72,55	1,269	,217
		ensi Türkçe on1	14	67,93		
Deney Test	Son	dim Kürtçe	11	94,27	1,899	,070
		ensi Türkçe on1	14	89,43		

Tablo 10'da deney grubu öğrencilerin ana dillerine ait ön test ortalama konuşma becerisi puanları t testi ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür ($p: ,217 > 0,05$; $t: 1,269$). Deney grubu öğrencilerin ana dillerine ait son test ortalama konuşma becerisi puanları t testi ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür($p: ,070 > 0,05$; $t: 1,899$). Yani hem ana dili Kürtçe hem de Türkçe olan öğrencilerin Türkçe konuşma becerisi puanlarını artırsa da akademik çelişki tekniğinin ana dili değişkenine istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etki etmediği söylenebilir.

Tablo 11: Akademik Çelişki Tekniğinin Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumuyla İlişkisi

Grup	Test	Annenin Eğitimi	N	Ortalama	F	p
Deney	Ön Test	Lise	1	68,00	1,659	,206
		Ortaokul	8	65,25		
		İlkokul	8	69,88		
		Okumamış	8	75,00		
		Total	25	69,96		
Deney Test	Son	Lise	1	78,00	1,982	,148
		Ortaokul	8	90,25		
		İlkokul	8	93,38		
		Okumamış	8	92,75		
		Total	25	91,56		

Tablo 11’de deney grubu öğrencilerine ait ön test ortalama konuşma becerisi puanları öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre F testi ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür (p: ,206 > 0,05; F: 1,659).

Deney grubu öğrencilerine ait son test ortalama konuşma becerisi puanları öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre F testi ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür(p: ,148> 0,05; F: 1,982). Bu bulgular akademik çelişki tekniğinin anne eğitim durumu değişkenine istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

Tablo 12: Akademik Çelişki Tekniğinin Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumuyla İlişkisi

Grup	Test	Babanın Eğitimi	N	Ortalama	F	P
Deney	Ön Test	Üniversite	2	63,00	,738	,541
		Lise	4	74,50		
		Ortaokul	4	68,25		
		İlkokul	15	70,13		
		Total	25	69,96		
Deney	Son Test	Üniversite	2	88,00	,386	,764
		Lise	4	93,75		
		Ortaokul	4	90,00		

İlkokul	15	91,87
Total	25	91,56

Tablo 12’de deney grubu öğrencilerine ait ön test ortalama konuşma becerisi puanları öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre F testi ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür($p: ,541 > 0,05$; $F: ,738$). Deney grubu öğrencilerine ait son test ortalama konuşma becerisi puanları öğrencilerin babalarının eğitim durumuna göre F testi ile karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür($p: ,386 > 0,05$; $F: ,764$). Bu bulgular akademik çelişki tekniğinin baba eğitim durumu değişkenine istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

Sonuçlar, Tartışma ve Öneriler

Akademik çelişki tekniğinin öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerine etkisine yönelik ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

- ❖ Akademik çelişki tekniğinin 6. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerini geliştirmede hem sayısal hem istatistiksel olarak Türkçe Öğretim Programı (2006) çerçevesinde düzenlenen etkinliklere nazaran çok daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tekniğin bağımsız değişkenlerle ilişkisi şu şekildedir:

- Konuşma becerisi ile ilişkisi incelenen “cinsiyet” değişkenine akademik çelişki tekniğinin bir etkisi belirlenmemiştir.
- Konuşma becerisi ile ilişkisi incelenen “aile çevresinde konuşulan dil” değişkenine akademik çelişki tekniğinin istatistiksel olarak bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2017.23>

ISSN:1305-020

- Konuşma becerisi ile ilişkisi incelenen “gelir durumu” değişkenine akademik çelişki tekniğinin istatistiksel olarak bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Konuşma becerisi ile ilişkisi incelenen “kitap okuma durumu” değişkeni son test bulgularına akademik çelişki tekniğini istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akademik çelişki tekniği, kitap okuma değişkeninin konuşma becerisine etkisini anlamlı ölçüde düşürmüştür.
- Konuşma becerisi ile ilişkisi incelenen “ana dili” değişkenine akademik çelişki tekniğinin istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Konuşma becerisi ile ilişkisi incelenen “anne eğitim durumu” değişkenine akademik çelişki tekniğinin istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- Konuşma becerisi ile ilişkisi incelenen “baba eğitim durumu” değişkenine akademik çelişki tekniğinin istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan bu çalışmanın sonucunda iş birlikli öğrenme tekniklerinden biri olan akademik çelişki tekniğinin 6. sınıf öğrencilerinin konuşma becerisini olumlu yönde etkilediği ortaya çıkmıştır. Alan yazın incelendiğinde bu araştırmanın sonuçlarını destekleyen aynı tekniğin kullanıldığı benzer araştırmaların olduğu görülmektedir. Karabay (2005) ve Kardaş (2015b)’in yaptıkları çalışmalarda akademik çelişki tekniğinin öğrencilerin konuşma becerisi başarılarını olumlu yönde etkilediğini belirlemişlerdir. Bu çalışmaların sonuçları araştırmamızın sonuçlarını desteklemektedir.

Alan yazın incelendiğinde iş birlikli öğrenme tekniklerinin Türkçenin diğer öğrenme alanları üzerinde de etkili olduğu görülmektedir. Maden (2011)’in yaptığı araştırmada iş

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyu.2017.23>

ISSN:1305-020

birlikli öğrenme tekniklerinden takım oyun turnuva tekniğinin öğrencilerin yazım kurallarını ve yazım kullanma düzeylerine etkisini incelemiş ve araştırma sonucunda takım oyun turnuva tekniğinin öğrencilerin yazım kurallarına uyma ve yazım işaretlerini kullanma başarı düzeylerinin geleneksel yöntemle ders işlenen gruba oranla daha fazla arttığını tespit etmiştir.

Şahin, Maden, Kardaş ve Şahin (2011) yaptıkları araştırmada noktalama işaretlerinin öğretiminde iş birlikli öğrenme tekniklerinden grup araştırması tekniğinin öğrenci başarısına etkisini incelemişler ve araştırma sonucunda noktalama işaretlerinin öğretiminde grup araştırması tekniğinin geleneksel yöntemlere göre öğrenci başarısını daha fazla arttırdığını tespit etmişlerdir.

İş birlikli öğrenme yöntemlerinin kullanıldığı bir başka araştırmada ise Kardaş (2013) iş birlikli öğrenme yönteminin sınıf öğretmeni adaylarının yazılı anlatım becerilerine etkisini incelemiştir. Araştırma sonucunda iş birlikli öğrenme yönteminin sınıf öğretmeni adaylarının yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğunu tespit etmiştir. Alan yazında iş birlikli öğrenme tekniklerinin öğrencilerin Türkçe iletişim becerilerini geliştirmekte etkili olduğunu gösteren çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Kardaş (2013a;2013b; 2013c,2013d; 2014)'ın çalışmaları bunlardan sadece birkaçıdır. Kardaş ve Cemal(2015a) yaptıkları bir meta-analiz çalışmasında iş birlikli öğrenme tekniklerinin öğrencilerin akademik başarıları üzerinde geleneksel uygulamalara nazaran çok daha başarılı sonuçlar verdiğini ortaya koymuşlardır.

Bu araştırmada ulaşılan sonuçlar da öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerinin geliştirilmesinde akademik çelişki tekniğinin kullanılması halinde başarılı neticeler alınacağını göstermektedir.

Öneriler

Öğretmenlere ve Öğretmen Adaylarına Yönelik Öneriler

1. Öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmede asıl görev ilk ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlere düşmektedir. Bu nedenle öncelikle öğretmen adaylarının konuşma becerisini geliştirmeye yönelik çalışmalar daha etkili yapılmalıdır.

2. Öğrencilerin yerel ağızdan kurtulmaları ve kültür dilini kazanmaları açısından önlerindeki en iyi örnek Türkçe öğretmenleridir. Başta Türkçe öğretmenleri olmak üzere bütün öğretmenler, hem okul içinde hem de okul dışında Türkçenin doğru ve güzel kullanımı konusunda öğrencilere örnek olmalıdırlar.

3. Türkçe öğretimi bir bütün olduğu için temel dil becerilerinin birlikte kazandırılması esas alınır. Fakat her becerinin kendine has özellikleri vardır ve bu durum becerilerin geliştirilmesinde farklı etkinlikler uygulanmasına engel değildir. Bu nedenle öğretmenler konuşma becerisine yönelik uygulamalara diğer dil becerileri içinde yer vermemeli müstakil etkinliklerle öğrencilerin konuşma becerisini geliştirmelidir.

4. Öğretmenler bütün becerilerde olduğu gibi konuşma becerisinde de gelişimin ancak uygulama ile olabileceğinin farkına varmalı ve buna uygun olarak bütün öğrencilerin katılımını sağlayacak konuşma uygulamaları yapmalıdır.

5. Öğretmenler yapacakları uygulamalarda sadece ders kitaplarıyla sınırlı kalmamalı, sınıftaki öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyesine göre kendileri de konuşma etkinlikleri hazırlamalıdır.

6. Yapılan çalışmada akademik çelişki tekniğinin öğrencilerin konuşma becerisini geliştirdiği görülmüştür. Bu durumdan hareketle öğrencilere uygulanacak konuşma etkinliklerinde akademik çelişki tekniğine daha geniş yer verilmelidir.

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyu.2017.23>

ISSN:1305-020

7. Gerek Türkçe öğretmenlerine gerekse Türkçe öğretmeni adaylarına, akademik çelişki tekniği hakkında bilgiler verilmeli gerekirse kendilerinin de bu tekniğe uygun etkinlikler üretmelerine imkân sağlanmalıdır.

8. Öğretmenler, sınıf ortamlarını akademik çelişki tekniğine uygun olarak, grupça çalışmalarını sağlayacak biçimde düzenlemeli; öğrencilerin ders sırasında etkileşim içinde olmalarını ve düşüncelerini rahatça aktarmalarını sağlamalıdır.

9. Ortaokul Türkçe dersleri, öğrencilerin derse aktif olarak katılımını sağlayacak şekilde düzenlenmeli; öğrencilere etkinlikler üzerinde konuşma, tartışma ve yorumlama fırsatı verilmelidir.

10. Diğer derslerin öğretmenleri de öğrencilerin Türkçeyi kurallı ve yerel ağız özelliklerinden arınmış bir şekilde konuşmalarını sağlamada etkin rol oynamalı ve Türkçe öğretmenlerine bu konuda yardımcı olmalıdırlar.

11. Öğrencilerin hayata hazırlanmalarında çeşitli durumlara yönelik konuşma alışkanlığı kazanmaları önem taşımaktadır. Öğretmenler farklı durumlarda (hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma vb.) yapılması gereken konuşmalara yönelik etkinliklere derslerde yer vermelidir.

Öğrencilere Yönelik Öneriler

1. Öğrenciler konuşma becerisinin, hem okul başarısını arttırmadaki hem de gelecekte sosyal hayatta ve meslek hayatlarındaki başarılarının en önemli belirleyicilerinden biri olduğunun farkına varmalıdır.

2. Öğrenciler diğer beceriler gibi konuşma becerisinin de geliştirilebilir bir beceri olduğunu bilmeli, konuşmalarındaki hataları düzeltip daha güzel konuşabilmek için hazırlıklı ve hazırlıksız konuşmalar yapmalıdır.

Eğitim Yöneticilerine Yönelik Öneriler

1. Okul idareleri, Türkçe dersinin ihtiyaç hissettiği ders araç gereçlerini temin etmeye yönelik çalışmalar yapmalı bu konuda gerekirse velilerle iş birliği içinde olmalıdır.

2. Akademik çelişki tekniğinin de içinde bulunduğu iş birlikli öğrenme ile ilgili yazılı ve görsel kaynakların bütün sınıf kitaplıklarında bulunması sağlanmalıdır.

3. Eğitim ortamlarının iş birlikli öğrenme uygulamalarına elverişli hale getirilmesi için idarecilerin daha fazla inisiyatif almaları gerekmektedir.

4. Hizmet içi eğitim programlarında iş birlikli öğrenme uygulamaları ve bu uygulamaların önemi öğretmenlere anlatılmalıdır.

Ailelere Yönelik Öneriler

1. Çocuğun eğitim aldığı ilk kurum ailedir. Aileler güzel ve etkili konuşma konusunda çocuklara örnek olmalıdır.

2. Aileler tutum ve davranışlarıyla çocuklarının okulda ve okul dışında kendilerini rahatça ifade etmelerine özen göstermeli, onlar konuşurken sözlerini kesmemelidir.

3. Aileler, çocuklarının konuşma becerilerinin farkında olmalı; konuşma bozuklukları varsa öğretmenlerden ya da alanında uzman kişilerden yardım almalıdır.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyu.2017.23>

ISSN:1305-020

1. Ortaokul 6. sınıf öğrencileri üzerinde uygulanan konuşma becerisinin akademik çelişki tekniğiyle geliştirilmesine ve öğrencilerin konuşma kaygısına etkisine yönelik yapılan bu çalışma, diğer sınıf düzeylerinde de gerçekleştirilmelidir.

2. ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin mevcut konuşma becerilerinin tespiti üzerine çalışmalar yapılmalıdır.

3. Konuşma becerisinin alt bölümlerine ilişkin (beden dili, sesin doğru kullanımı vb.) gerek durum çalışmaları gerekse deneysel desenin kullanıldığı çalışmalar yapılmalıdır.

4. Öğrencilerin konuşma becerilerinin geliştirilmesinde uygun metodolojinin geliştirilmesi için farklı deneysel çalışmalar yapılmalıdır.

5. Ortaokul öğrencilerinin konuşma becerisine ilişkin ulaşımları gereken kazanımlar, Türkçe öğretim programında listelenmiştir. Öğrencilerin bu kazanımlara erişim düzeylerini tespiti yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

6. Literatür tarandığında doğrudan konuşma becerisiyle ilgili bilimsel çalışmaların sayısı ve çeşitlilik bakımından yetersiz olduğu görülmüştür. Bu eksikliğin giderilmesi için alan araştırmacılarının konuşma becerisi üzerine hassasiyetle eğilmeleri gerekmektedir.

Makalenin Bilimdeki Konumu (Yeri)

Türkçe Öğretimi, Özel Öğretim Yöntemleri

Makalenin Bilimdeki Özgünlüğü

Toplumunu oluşturan her bireyin etkili bir Türkçe konuşma eğitimi alması, çevresiyle etkili iletişim kurarak kendini gerçekleştirebilmesi açısından gerekli ve önemlidir. Etkili bir konuşma eğitimi, ancak etkili öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleriyle mümkün

<http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2017.23>

ISSN:1305-020

olabilmektedir. Bu anlamda konuşma becerisini geliştirmeye yönelik yöntemlerin kullanıldığı deneysel çalışmalar alana önemli katkı sunmaktadır. İlgili alan yazında iş birlikli öğrenme yöntemi tekniklerinden *akademik çelişki*'nin öğrencilerin Türkçe konuşma becerileri üzerine uygulandığı herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Bu yönüyle bu çalışma özgündür.

Kaynakça

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ceran, D. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının konuşma eğitimi dersine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 5 (8), 337-358.
- Çintaş Yıldız, D. Ve Yavuz, M.(2012). Etkili Konuşma Ölçeği: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 7/2*, p.319-334
- Güzel, A., Karatay, H. (Ed.) (2014). *Türkçe Öğretimi*. Akara: Pegem Akademi.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., Stanne, M. B. (2000). *Cooperative learning methods*. Ameta Analysis Üniversitesi of Minnesota, Minneapolis, USA.
- Johnson D.W and Johnson R.T, (1989), Cooperation and competition : Theory and research . Edine Minn: Interaction Boks.
- Johnson, D. W., Johnson R. T. (1991). *Teaching Children to be peace makers*. Edina, MN: İnteraction Book Company.
- Kagan: (1989). The structural approach to cooperative learning. *Educational Leadership*, 47 (1), 12-15.
- Kaplan, Ş., Yıldırım, G. (2014). *Türkçe dersi 6. sınıf öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: Gizem Yayıncılık.
- Kaplan, Ş., Yıldırım, G. (2014). *Türkçe dersi 6. Sınıf ders kitabı*. Ankara: Gizem Yayıncılık.
- Kaplan, Ş., Yıldırım, G. (2014). *Türkçe dersi 6. Sınıf öğrenci çalışma kitabı*. Ankara: Gizem Yayıncılık.
- Karabay, A. (2005). *Kubaşık öğrenme etkinliklerinin ilköğretim 5. sınıf Türkçe dersinde öğrencilerin dinleme ve konuşma becerisi üzerindeki etkileri*. Çukurova Üniversitesi: Yayımlanmamış yüksek lisans tezi.

- Karasar, N. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*(22. Basım) . Ankara: Nobel Yayıncılık
- Kardaş, M.N. (2014). İş birlikli ve geleneksel grup çalışmasının dil bilgisi öğretiminde akademik başarıya etkisi. *Turkish Studies - International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9 (8), 603-622.
- Kardaş, M.N. (2013a) Birlikte öğrenme tekniğinin sınıf öğretmeni adaylarının yazılı anlatım alan bilgisi başarılarına etkisi, *Mustafa Kemal University Journal of Social Sciences Institute*, 10 (23), 81-96.
- Kardaş, M.N. (2013b) İş birlikli öğrenme yönteminin sınıf öğretmeni adaylarının yazılı anlatım becerilerine etkisi, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8 (9), 1781-1799.
- Kardaş, M.N. (2013). İş birlikli öğrenme yönteminin sınıf öğretmeni adaylarının yazılı anlatım becerilerine etkisi. *Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*, 8 (9), 1781-1799.
- Kardaş, M.N. (2013d). Öğretmen adaylarının iş birlikli öğrenme uygulamalarına ilişkin görüşleri. *Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic*, 8 (8), 761-777.
- Kardaş, M. N. Ve Cemal, S. (2015a). İş birlikli öğrenme tekniklerinin Türkçe öğretiminde başarı, tutum ve uygulamalara yönelik öğrenci görüşleriyle ilişkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (30), 231-250.
- Kardaş, M. N. (2015b). The effect of academic controversy technique on Turkish teachers candidates' success to effective speaking skills and its relation with some variables (gender, multilingualism). *Academic journals educational research and reviews*, 10 (7), 870-878.
- Maden, S. (2011). Takım oyun turnuva tekniğinin yazım kuralları ve işaretleri eğitiminde kullanımı. *E- international journal of educational research*, 2 (3), 52-67. Maden, S. (2011a). Birlikte öğrenme tekniğinin yazılı anlatım başarısı üzerine etkisi. *Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (22), 163-180.
- MEB. (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

- Sevim, O., Varışoğlu, B. (2014). Akademik çelişki tekniğinin Türkçe öğretmen adaylarının kavram öğrenme başarılarına etkisi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (2), 229-247.
- Şahin, E.Y., Maden, S. , Kardaş, M.N. ve Şahin A. (2011). Noktalama işaretlerinin öğretiminde grup araştırması tekniğinin öğrenci başarısına etkisi, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (15), 257-268.
- Ün Açıkgoz, K. (2006). *Aktif öğrenme*. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.
- Yağmur Şahin, E. (2013). Jigsaw ve küme tekniğinin yazılı anlatım becerilerindeki başarı ve tutum üzerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28 (2), 521-534.

Ek 1: Deney grubuna yönelik uygulamalar

Tema	Tarih	Metin	Tartışma Konusu	Kazanımlar	Gruplar
SEVGİ	24 Eylül-3 Ekim 7 Saat	Nilüfer Prenses	A) Ailede sevgi daha önemlidir. B) Ailede saygı daha önemlidir.	1. Konuşma kurallarını uygulama 3. Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir. 4. standart Türkçe ile konuşur. 2. Sesini ve beden dilini etkili kullanma 1. Konuşurken nefesini ayarlar. 2. İşitilebilir bir sesle konuşur. 3. Kelimeleri doğru telaffuz eder. 9. Dinleyicilerle göz teması kurar. 3. Hazırlıklı konuşmalar yapma 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	A): A1-A2, B1-B2, C1-C2, D1-D2, E1-E2, F1-F2 B): A3-A4, B3-B4, C3-C4, D3-D4, E3-E4, F3-F4
SEVGİ	06-10 Ekim 6 Saat	Karamelli Akide Şekeri	A) İnsanın kişilik özelliklerinin gelişiminde aile daha etkilidir. B) İnsanın kişilik özelliklerinin gelişiminde çevre daha etkilidir?	1. Konuşma kurallarını uygulama 10. Konuşmada sebep sonuç ilişkilerini kurar 2. Sesini ve beden dilini etkili kullanma 1. Konuşurken nefesini ayarlar. 2. İşitilebilir bir sesle konuşur. 3. Hazırlıklı konuşmalar yapma 3. Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar. 10. Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. 5. Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma. 1. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder.	A): A1-A2, B1-B2, C1-C2, D1-D2, E1-E2, F1-F2 B): A3-A4, B3-B4, C3-C4, D3-D4, E3-E4, F3-F4
SEVGİ	13-	Eskici	A) Eskicilik mesleği toplum için gereklidir.	1. Konuşma kurallarını uygulama 5. Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.	A): A1-A2, B1-

İ	17			6.Yabancı dillerden alınmış, henüz dilimize yerleşmemiş kelimelerin yerine Türkçelerini kullanır. 10.Konuşmasında sebep sonuç ilişkisi kurar 12.Tekrara düşmeden konuşur. 3. Hazırlıklı konuşmalar yapma 6. Atasözü, deyim ve söz sanatlarını uygun durumlarda kullanarak anlatımını zenginleştirir. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	B2,C1- C2, D1- D2, E1- E2, F1-F2 B): A3- A4, B3- B4,C3- C4, D3- D4, E3- E4, F3-F4
Atatürk	20	Atatürk'ün Hayatı	A) Okuduğumuz kitaplardan öğrendiğimiz bilgiler mesleğimizde daha başarılı olmamızı sağlar. B) Okul, arkadaşlarımız ve ailemizden öğrendiğimiz bilgiler mesleğimizde daha başarılı olmamızı sağlar	1. Konuşma kurallarını uygulama 5.Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar 11.Konuşmasında amaç-sonuç ilişkilerini kurar. 2. Sesini ve beden dilini etkili kullanma 1.Konuşurken nefesini ayarlar. 5. Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar. 3. Hazırlıklı konuşmalar yapma 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. 4.Kendi konuşmasını değerlendirme 1.Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir. 2. Konuşmasını dil ve anlatım yönünden değerlendirir. 3.Konuşmasını sesini ve beden dilini kullanma yönünden değerlendirir	A): A1- A2, B1- B2,C1- C2, D1- D2, E1- E2, F1-F2 B): A3- A4, B3- B4,C3- C4, D3- D4, E3- E4, F3-F4
Atatürk	03-14 Kasım 10 Saat	Atatürk'te Anılar Anadolu'nun Sesi	A) Halk-millet kendi geleceğini kendisi belirlemelidir. B) Devleti yönetenler-devlet büyükleri halkın, milletin geleceğini belirlemelidir.	1. Konuşma kurallarını uygulama 4.Standart Türkçe ile konuşur. 7. Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur 3. Hazırlıklı konuşmalar yapma 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. 5. Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma. 1. Duygu, düşünce, hayal, izlenim ve deneyimlerini sözlü olarak ifade eder.	A): A1- A2, B1- B2,C1- C2, D1- D2, E1- E2, F1-F2 B): A3- A4, B3- B4,C3- C4, D3- D4, E3- E4, F3-F4
Toplum	17-21 Kasım 6 Saat	Komşuluk	A) Günlük hayatımızda komşularımız daha önemli bir yere sahiptir. B) Akrabalarımız günlük hayatımızda daha önemli bir yere sahiptir	1. Konuşma kurallarını uygulama 1.Konuşmaya uygun ifadelerle başlar.2. Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır. 8.Konuşmasında nezaket kurallarına uyar. 2. Sesini ve beden dilini etkili kullanma 5. Uygun yerlerde vurgu, tonlama ve duraklama yapar.6.Yapmacıktan,taklitten ve özentiden uzak bir sesle konuşur.7.Sözleriyle jest ve mimiklerinin uyumuna dikkat eder.9.Dinleyicilerle göz teması kurar. 3. Hazırlıklı konuşmalar yapma 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. 4.Kendi konuşmasını değerlendirme 1.Konuşmasını içerik yönünden değerlendirir.4.Konuşmasını sesini ve beden dilini	A): A1- A2, B1- B2,C1- C2, D1- D2, E1- E2, F1-F2 B): A3- A4, B3- B4,C3- C4, D3- D4, E3- E4, F3-F4

				kullanma yönünden değerlidir. 5.Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma. 3.Sorunlarına konuşarak çözüm arar. 4.Yeni öğrendiği kelime , kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.	
Toplu m Hayatı	24-28 Kasım 6 saat	Dostluğun Değeri	A) Arkadaşlarımız için her zaman fedakarlık yapmalıyız. B) Arkadaşlarımız için eğer zor durumda kalacaksa fedakarlık yapmamalıyız.	1. Konuşma kurallarını uygulama 1. Konuşmaya uygun ifadelerle başlar. 2. Konuşma sırasında uygun hitap ifadeleri kullanır.4.Standart Türkçe ile konuşur. 8.Konuşmasında nezaket kurallarına uyar.10.Konuşmasında sebep-sonuç ilişkisi kurar. 11.Konuşmasında amaç-sonuç ilişkilerini kurar. 3. Hazırlıklı konuşmalar yapma 1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar.2.Konuşma metni hazırlar. 5. Konunun özelliğine uygun düşüncüyü geliştirme yollarını kullanır. 9.Konuşma sırasında sorulan sorulara açık, yeterli ve doğru cevaplar verir. 11.Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sonlandırır. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. 5.Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma. 2.Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar.	A): A1-A2, B1-B2,C1-C2, D1-D2, E1-E2, F1-F2 B): A3-A4, B3-B4,C3-C4, D3-D4, E3-E4, F3-F4
Tolum Hayatı	01-09 Aralık 7 saat 2. Yazılı sınav	Erzurum’u Böyle Savunduk	A) Savaş her zaman kötüdür, savaş yapmamalıyız. B) Savaş iyidir, gerektiğinde savaşmak önemlidir	1. Konuşma kurallarını uygulama 3.Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir. 4.standart Türkçe ile konuşur. 5.Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar. 7. Karşısındakinin algılamakta zorluk çekmeyeceği bir hızda ve akıcı biçimde konuşur. 10.Konuşmasında sebep-sonuç ilişkisi kurar. 11.Konuşmasında amaç-sonuç ilişkilerini kurar. 2.Sesini ve beden dilini etkili kullanma 4.Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır. 3. Hazırlıklı konuşmalar yapma 7. Konuşmasını sunarken görsel, işitsel materyalleri ve farklı iletişim araçlarını kullanır. 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır.	A): A1-A2, B1-B2,C1-C2, D1-D2, E1-E2, F1-F2 B): A3-A4, B3-B4,C3-C4, D3-D4, E3-E4, F3-F4

Toplu m	10-19	İki Kardeş	A) Kardeşler birlik olurlarsa daha başarılı olurlar B) Kardeşler bireysel (ayrı ayrı) hareket edip yaşarlarsa daha başarılı olurlar.	1. Konuşma kurallarını uygulama 3.Bulunduğu ortama uygun bir konuşma tutumu geliştirir .4.standart Türkçe ile konuşur. 3. Hazırlıklı konuşmalar yapma 12. Konuşma yöntem ve tekniklerini kullanır. 5. Kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma. 2.Anlamadıklarını ve merak ettiklerini sorar. 3. Sorunlarına konuşarak çözüm arar.	A): A1- A2, B1- B2,C1- C2, D1- D2, E1- E2, F1-F2 B): A3- A4, B3- B4,C3- C4, D3- D4, E3- E4, F3-F4
Kişisel Gelişim	22 Aralık 02 Ocak 7 saat	Pulsuz Dilekçe	A) Anne-babalar çocuklarını yetiştirirken onları serbest bırakmalı. B) Anne-babalar çocuklarını yetiştirirken serbest bırakmamalı, hayatlarına müdahale etmeli.	3. Hazırlıklı konuşmalar yapma 1. Konuşma konusu hakkında araştırma yapar. 2.Konuşma metni hazırlar. 3. Konuşmasını bir ana fikir etrafında planlar 4.Ana fikri yardımcı fikirle destekler. 8. Konuşma öncesinde konuyla ilgili açıklamalar yapar. 9.Konuşması sırasında sorulan sorulara açık, yeterli, doğru cevaplar verir. 10.Konuşmasında dikkati dağıtacak ayrıntılara girmekten kaçınır. 11.Konuşmasını belirlenen sürede ve teşekkür cümleleriyle sona erdirir.	A): A1- A2, B1- B2,C1- C2, D1- D2, E1- E2, F1-F2 B): A3- A4, B3- B4,C3- C4, D3- D4, E3- E4, F3-F4
Kişisel Gelişim	05-16 Ocak 3. Yazılı sınav	Kırmızı Pabuçlar	A) Para olmadan da insanlar mutlu olabilirler. B) Para olmadan insanlar mutlu olamazlar.	1. Konuşma kurallarını uygulama 10.Konuşmasında sebep-sonuç ilişkileri kurar. 2.Sesini ve beden dilini etkili kullanma 1.Konuşurken nefesini ayarlar. 2. İşitilebilir bir sesle konuşur.3.Kelimeleri doğru telaffuz eder. 4. Konuşurken gereksiz sesler çıkarmaktan kaçınır.	A): A1- A2, B1- B2,C1- C2, D1- D2, E1- E2, F1-F2 B): A3- A4, B3- B4,C3- C4, D3- D4, E3- E4, F3-F4